

[Arbejds- og Socialministeren.]

Ejendomme led Skade under Krigen, modtage en passende Erstatning, og det maatte derfor anses som en Forudsætning, at den skadelidende i dette Tilfælde i Lighed med andre Forsikringer selv foretog det fornødne til Genoprettelse af Tilstanden, som den var før den lidte Skade. Af det foreliggende Lovforslag fremgaar det imidlertid, at de Arbejder, som nu foreslaas iværksat, skal udføres ved Statens Foranstaltning og ikke ved den enkeltes eget Initiativ. Aarsagen hertil er den nærliggende, at det her drejer sig om meget betydelige Arbejder, som af Hensyn til Samfundets Tarv maa iværksettes efter en samlet Plan, og at man heller ikke bør kunne risikere, at maaske enkelte Ejendomsbesiddere foretrækker at modtage Erstatningen uden at anvende denne til Fjernelse af de tyske Anlæg; thi det kan ikke være den enkeltes Sag, om det danske Land fortsat skal ligge hen med Mærker efter Tyskernes Hærgen under Krigen. Det er en Samfundsopgave i det Omfang, hvori det overhovedet er muligt, at sørge for, at det danske Land genopstaar, som vi kender det fra Tiden før den tyske Besættelse. I vidt Omfang vil dette Resultat først kunne opnaas efter mange Aar — jeg tænker herved paa det urimelige Krav, som fra tysk Side under Besættelsen har været stillet til den danske Skovhugst —, men i det Omfang, hvori det er muligt, skal Sporene udslettes med det samme.

Den i Lovforslaget foreslaaede Ordning gaar da ud paa, at Staten forskudsvis afholder alle Udgifter ved Retableringsarbejderne, men saaledes at den Erstatning, som efter Krigsforsikringen tilkommer de private Lodsejere, i det store og hele indbetales til Staten, ligesom de Beløb, som kan indvindes ved Bortsalg af de indvundne Materialer, indgaar i Statskassen. Naar Erstatningssummerne saaledes skal indgaa i Statskassen, bliver Statens Udgift, der maa anslaas til 50—60 Mill. Kr., stærkt reduceret, maaske med 70—80 pCt., men herom kan endnu intet bestemt siges, og det vil derfor ogsaa være lettere at tage Stilling til disse Arbejders Iværksættelse.

Jeg maa ogsaa i denne Forbindelse gøre opmærksom paa, at de Lodsejere, som har lidt Skade ved Tyskernes Anlæg, ikke tidligere har faaet anden Erstatning end en saakaldt Ulempe- og Afrødeerstatning, det vil sige en Erstatning, som kun dækker det Tab, den enkelte Lodsejer har lidt i det enkelte Aar ved de Ejendommen paaførte Ulemper i Driften og ved det formindskede Udbytte, som Landbruget har givet som

Følge af Tyskernes Anlæg. Denne Ulempe- og Afrødeerstatning har endda efter Amtmændenes Oplysninger i mange Tilfælde været ret karrigt beregnet. Den væsentligste Skade, der er foraarsaget ved Tankgravene m. v., er sket paa Landbrugsjord, og det vil derfor ogsaa være naturligt, at Krigsforsikringen for Landbrugsjord dækker denne Del af Skaden. Skaden paa Landbrugsjorden udgør i øvrigt et ret lille Beløb i Forhold til de andre Krigsskader paa f. Eks. Industribygninger og Løsøre.

Retableringsarbejdernes Udførelse kan ikke foretages, uden at det bliver nødvendigt at betræde privat Ejendom, og Lovforslaget indeholder derfor den fornødne Hjemmel hertil. Det siger sig selv, at man i denne Henseende vil udvise den størst mulige Hensynfuldhed ikke mindst over for Landbrugets Interesser. Man har anset det for praktisk, at Arbejderne, selv om de iværksettes ved Statens Foranstaltning, dog i fornødent Omfang skal overdrages til Udførelse ved Entreprenører. Det er naturligvis Hensigten at drage Omsorg for, at de Folk, der under Krigen har været mere end villige til at paatage sig Udførelsen af tyske Anlæg, ikke nu skal faa Chansen til at udføre disse Oprydningsarbejder. Tværtimod vil man bestræbe sig for at overdrage Arbejdet til saadanne Folk, der ikke frivilligt har paataget sig tysk Arbejde.

Endelig er det i Lovforslaget bestemt, at Retableringsarbejderne skal udføres i Henhold til de for saadanne Arbejder gældende Overenskomster, dog saa vidt muligt som Akkordarbejde, og at Henvisning af Arbejdere skal ske over den offentlige Arbejdsanvisning, saaledes at de længst ledige egnede Arbejdere først henvises. Der er saaledes Tale om en betydelig Arbejdsopgave for danske Arbejdere, der betales med den regulære Løn, som er aftalt for Udførelsen af saadanne Arbejder, og ikke om den mindre — og mindre heldige — Løn, der efter nugældende Regler anvendes ved Nødhjælpsarbejder. Man vil, som lige nævnt, ogsaa sørge for, at de, der trænger mest dertil, først faar Arbejde.

Hvor den tyske Værnemagt hensynsløst satte sine Spor paa vort Land, vil nu danske Arbejdere tage fat for at gøre Jorden dyrkbar igen, og naar de har gjort dette første Stykke Arbejde, vil den danske Bonde atter kunne lade Ploven gaa, hvor før Pansergrave og Pigtraad gjorde Dyrkning umulig.

Med disse Bemærkninger skal jeg tildele mig at anbefale Lovforslaget til det høje Tings velvillige og hurtige Behandling.